

на “сонце моє оранжеве, яке щомиті відкриває для себе якийсь хлопчисько, щоб стати навіки соняшником”.

Цей поет, як ніхто інший, міг говорити про Україну, вкарбовуючи в нашу пам'ять безсмертні образи “калини – аристократки з репаним корінням”, свого рідного села Теліжинці, земляків баби Корупчихи та діда Зінька, які стали втіленням народного ідеалу українця.

А сьогодні ми з болем дізналися про те, що митець відійшов у вічність. Змиритися із цим неможливо, хоч усвідомити потрібно. А ще визнати те, що великий майстер слова був новатором у багатьох творчих іпостасях – як поет і кінорежисер, публіцист і громадський діяч. А ще – моральним авторитетом своєї епохи, яка стала фундаментом для побудови незалежної держави, людиною енциклопедичних знань, широкої й доброї душі зі вродженим почуттям гумору. Справжній українець, який прагнув гідно представити свою країну у світі. Мудрий громадський і політичний діяч, який на перше місце ставив духовні пріоритети розвитку своєї Батьківщини. Таким у світлій і вдячній пам'яті викладачів і студентів Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара залишиться Іван Драч. Не тільки в минулому часі, а й у майбутньому...

Від імені студентів і викладачів

ректор
Дніпровського національного університету
імені Олеся Гончара,
член-кореспондент НАН України
Микола Поляков

“НА ОСТАННІЙ ЗУПИНЦІ” (БЕЗСМЕРТЯ АВТОРА)

Це один із віршів збірки “Теліжинці” (1985), де Поет іще напередодні Чорнобиля тривожно вдвлявся в поступ цивілізації: *“В Теліжинцях / Ходять тролейбуси / І скоро / Пустять метро – / Так мені снилось <...> / Метром тим / Дістатись можна / До першого поцілунку / До торби з колосками / До троці над Роською / До рос дитинства / Тяжко вертатись / З глибин кам'яних / На денне світло / Лишень лячно мені / Їхати коло цвинтаря / На останній зупинці / Батько там дивиться / Незмигно так дивиться / Очима совісті”*.

А у вірші, що дав назву збірці, знайшов продовження й ніж-у-сонячний мотив тривоги – *“Від сивої печалі Козерога / В глевке болото рідного села”*:

Пилюга твоїх доріг рядняних –
Золотий пісок на всі слова.
Ви зріднили родом, ви зрідняли
Все, що світ бляшаний розривав.

Мої вічні ще й стосвічні липи –
Мої бджоли ваші груди ссуть.
Є до кого в світі притулитись
І молитись, впавши небом в суть...

.....

Двадцять років по тому – роздуми про наступність:

В розторганому світі молодому
Без нас поділять і добро, і зло...
А ми підем – туди, в Ніщо – додому,
Аби лиш тут Щось билось, Щось було.
(“Ніщо і Щось”, 1994)

“Душа живе своїм законом”. І не ліричний герой, а таки ж Автор уже прямим текстом розжовує тим своїм фанам і профанам, які, крім раннього Драча, іншого не хотіли знати:

Тактика Джордано Бруно?
Стратегія Галілео Галілея?
Сервус, моя сива фортуно,
Де ж це поводився зле я?
Що не згорів? Марафоном горіти
Треба було, але поволі,
Щоб фантазії дереворити
Всіх вражали на видноколі.
Де наступав я, де лячно здавався –
Повергли мене супостати.
Їх приспав я, похилим здавався,
Щоб позавтра горою постати.
Щось робив я, що тільки умів,
А вмію сказано робити.
Вирізнили мене з-поміж умів,
Тим, що вбили сина бандити.
За нього киплю. За нього живу,
Ніяк не вмію я животіти,
Шторми витримую на плаву,
На березі внуки – синові діти...
(2013)

На останній зупинці дефініція “ліричний герой” зайва. А смерть автора – то таки смерть Автора. І його безсмертя:

Поховайте мене в Теліжинцях,
Де так пахне безсмертям трава,
Де ліси, мов списи, гороїжаться
І де Роська, мій Стікс, проплива.
Поховайте мене в Теліжинцях –
Не люблю я пихатих столиць.
У Теліжинцях сонечко ніжитьься
В сяйві юних дівочих лиць.
У Теліжинцях світ мені тулиться,
Смак води і дотепність дядьків.
Кожна пташка, кожнісінька вулиця
Мене прагне вже сто віків.
Мчать ракети, теліги теліжаться.
Пропаде все у землю сиру.
Поховайте мене в Теліжинцях –
Там ніколи я не помру...

9.09.1996

Анатолій Ткаченко